

ת"פ 32055/11/15 - מדינת ישראל נגד בועז מאושר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 32055-11-15 מדינת ישראל נ' מאושר

לפני כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד הרצוג ובר טוב

נגד
הנאשם בועז מאושר
ע"י ב"כ עו"ד אזולאי

גזר דין

ביום 19.9.16, במסגרת הסדר טיעון דיוני ללא הסכמה עונשית, הודה הנאשם בכתב אישום מתוקן והורשע בעבירה של גידול סם מסוכן, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים.

בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים מטעם שירות המבחן, הראשון מיום 26.3.17 והשני מיום 6.7.17. התביעה עתרה לעונש שעיקרו ששה חודשי מאסר לריצוי בכליאה, וההגנה עתרה לביטול ההרשעה ולחיוב בשל"צ בהיקף גדול.

מעשי הנאשם:

ביום 19.5.15 נמצא כי הנאשם מגדל בדירתו שישה שתילי קנבוס במשקל כולל של 471.4 גרם נטו, וכן נתפס ציוד שהחזיק הנאשם למטרת הגידול - מאורר, מנורות, בקבוק דישון ותוסף לעציצים [תצלומים תע/1].

דחיית עתירתה של ההגנה לביטול ההרשעה:

1. ההגנה עותרת לאימוץ המלצתו של שירות המבחן ולבטל את הרשעתו של הנאשם, מחשש לפגיעה תעסוקתית: הנאשם מועסק כמורה וכמרצה במכללה, והרשעתו עלולה לסכן את המשך העסקתו. לפי מכתבי המלצה שהגיש הנאשם [נע/1], הוא זוכה להערכה ולהוקרה בעבודתו זו.
2. הלכת **כתב** הידועה (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מ.י.** (1997)) שאושררה שוב ושוב על-ידי בית המשפט העליון, קובעת כי ביטול הרשעה או הימנעות מהרשעה הם חריגים לכלל הקובע כי מי שביצע עבירה, יורשע. שימוש באמצעים חריגים אלו מחייב קיומם של שני תנאים מצטברים - פגיעה חמורה הצפויה לשיקום הנאשם, וטיב העבירה מאפשר לוותר על ההרשעה.

3. בית המשפט העליון קבע לא-פעם, כי קיומה של אפשרות לפגיעה תעסוקתית אינו נחשב כפגיעה חמורה וקונקרטיה בשיקום הנאשם, וכך במיוחד כשניתן שיקול דעת לרשות מסדירה (ראו רע"פ 1/15 **כצמן נ' מ.י.** (2015), עניינו של רופא שהורשע באיומים; רע"פ 6449/15 **חלואני נ' מ.י.** (2015), עניינו של בוחן תנועה שהורשע בעבירת אלימות; רע"פ 654/13 **אבו בכר נ' מ.י.** (2013), עניינו של רוקח שהורשע בעבירות סימני מסחר ופקודת הרוקחים; ע"פ 51225-06-16 **מפרע נ' מ.י.** (2017), עניינו של מורה לחינוך גופני שהורשע בעבירות אלימות נגד בת-זוג); ת"פ 3869-07-15 **מ.י. נ' עמיאל** (2016), עניינו של סטודנטית להוראה שהורשעה בעבירות סמים);

4. הנאשם הפנה את בית המשפט לחוק הפיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969:

א. סעיפים 16 ו-18 לחוק זה קובעים את סמכותו של מנכ"ל משרד החינוך לבטל אישורו של עובד חינוך במצבים שונים, שאחד מהם הוא הרשעה בעבירה שיש עמה קלון, כש"המנהל הכללי סבור כי לאור הרשעה זו אין העובד ראוי לשמש עובד חינוך" (סעיף 16(ב)(2)). סמכות המנכ"ל היא אפוא עניין שבשיקול דעת רחב;

ב. נוסף על אלה, חוק זה דורש כי ביטול אישור של עובד חינוך ייעשה רק לאחר התייעצות עם ארגון המורים המייצג את העובד (סעיף 18(א)), ולאחר שניתנה לעובד הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו (סעיף 19);

ג. עוד יש לציין, כי סעיף 16(ב)(3) מקנה למנכ"ל שיקול דעת שלא לאשר, או לבטל אישור, של עובד חינוך, אם "הוכח למנהל הכללי שיש בהתנהגותו של העובד משום השפעה מזיקה על תלמידים", וזאת ללא קשר להרשעה;

ד. ברור אפוא, שאפשרות הפגיעה בתעסוקתו של הנאשם איננה בשום-פנים 'אוטומטית', אלא מדובר בהליך של בחינה משמעותית של בדיקת ההרשעה, כשלנאשם מובטחות הזכות לשימוע והגנת ארגון מורים;

5. במקרה דנן לא ברור כלל אם אכן צפויה פגיעה תעסוקתית בנאשם מעצם ההרשעה: אפשר ולא ייפגע כלל, ואפשר שהיה נפגע בשל עצם עיסוקו בסם, ולא דווקא בשל התווית של אופן סיום ההליך.

6. הנאשם עתיד להתחיל לימודיו לתואר מהנדס חשמל, לדבריו. הנאשם חושש לאבד את רשיונו כעוסק בחשמל, אך גם בכך אין כדי להצדיק ביטול הרשעה או הימנעות ממנה, לפי כללי ההלכה שהובאו לעיל ואותם טעמים.

7. עתירת ההגנה נדחית, וההרשעה תעמוד על כנה.

נסיבות הקשורות לעבירה - מתחם העונש ההולם:

1. כמות השתילים, גודלם ומשקלם, אופן גידולם בעציצים לא-גדולים וצידוד הגידול הצנוע (תע/1), מוציאים את העניין דנן מגדר ענייני של 'מעבדות גידול' בהיקף גדול או מסחרי, ותומכים בטענת הנאשם לפיה גידל את הסם

לצריכתו העצמית, והשתמש בו לצורך הרגעה עצמית.

2. אמנם, גידול לא-מסחרי של הסם 'הקל' קנאביס אינו נושא עמו את הפגעים והתחלואים הקשים לפרט ולחברה שנובעים משימוש ומסחר בסמים 'קשים' או בהיקף מסחרי, אך עדיין מדובר בפגיעה ממשית ופוטנציאלית בבריאות הציבור ושלומו. העבירות היו מתוכננות וגידול הסמים נמשך תקופה של-ממש כעולה מגודל השתילים. הענישה הנוהגת, בכמויות כאלה ודומות, נוטה להטלת עונשי מאסר כעונש עיקרי, בין לריצוי בכליאה ובין לריצוי בעבודות שירות (וראו למשל רע"פ 4512/15 הרוש נ' מ.י. (2015), ת"פ 6399-03-17 **שאול נ' מ.י.** (2017) ות"פ 10430-03-15 **מ.י. נ' אברהם** (2016)).

3. עם-זאת, בפסק דין שניתן בימים אלו, התייחס בית המשפט המחוזי מרכז - לוד, כעניין של *מדיניות ענישה*, לעומק ההבדל בין גידול מסחרי לבין גידול 'לשימוש עצמי', בעניינו של נאשם שגידל 650 גרם קנבוס והחזיק בציוד גידול (עפ"ג 47293-04-17 **מ.י. נ' ססי** (13.11.17)):

"איננו מקלים ראש בגידול סמים במעבדה אך במקרה זה לא מדובר במעבדה מצוידת באמצעים לגידול סמים שנקנו בכסף רב שנמצאת בדירה שהוחזקה למטרה זו, כפי שלמרבית הצער מגיעה לפתחנו במקרים לא מעטים עד כדי היותה "מכת מדינה" שאותה יש לעקור מהשורש... במקרה שבפנינו מדובר במשיב מכור לסמים, שגידל במבנה נטוש 1850 [1] גרם קנבוס לשימוש העצמי על מנת לא לחבור לגורמים שוליים כדי לקנות מהם סמים." מסקנתו של בית המשפט היתה שמתחם העונש ההולם במצב כזה יכול להתחיל במאסר מותנה, ואושר המתחם שקבע בית המשפט קמא - בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר בפועל (ת"פ 44220-09-15 **מ.י. נ' ססי** (2017)).

4. גם במקרה דנן, על נסיבותיו המתוארות לעיל, יש לאמץ את מדיניות הענישה שהוצגה בעניין **ססי** הנ"ל, ולקבוע את מתחם העונש ההולם בין מאסר מותנה, כשלצדו רכיבי ענישה נוספים, לבין מספר חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בעבירה - קביעת העונש במתחם:

1. הנאשם יליד 1968, כבן 49 כיום, גרוש ואב לילד. מוצא הנאשם במשפחה נורמטיבית, והוא סיים לימודיו ושרת בצה"ל. הנאשם סיים בשנת 2014 לימודי הנדסת חשמל ואלקטרוניקה והוא עובד כמרצה במכללה וכמורה בתיכון [נע/1]. בעבר היה בעליו ומנהלו של מינימרקט, אך העסק לא עלה יפה והנאשם שקע בחובות כבדים שהשיב במשך כ-13 שנה.

2. הנאשם נטול עבר פלילי ואף אין נגדו תיקים פתוחים.

3. בשנת 2009 נכוו קשות ידיו של הנאשם בתאונת עבודה, והוא החל להשתמש בקנבוס להפחתת כאביו. בהמשך צרך את הסם באופן יומיומי, לצרכי הרגעה עצמית וכתריס בפני תחושות קשות של בדידות ומצוקה נפשית, הכרוכה בטיפול בהוריו המבוגרים. הנאשם גידל את הסם כדי לחסוך בעלויות קנייתו.

4. לאחר שנעצר ושוחרר, הפסיק הנאשם את השימוש בסם, כפי שמעידות בדיקות שנערכו מעת הפנייתו לשירות המבחן. באפריל 2017 החל הנאשם בטיפול פרטני ביחידה עירונית להתמכרויות, כשהוא מתמיד בהגעה לטיפול, אך גורמי הטיפול מתרשמים שהנאשם מונע ממוטיבציה חיצונית (חשש מתוצאת ההליך הפלילי) ועדיין

מצוי בשלב ראשוני של הטיפול. הנאשם עצמו שולל את הצורך בטיפול, לנוכח ניקיונו מסם ותפקודו התקין.

5. לנוכח עמדת הנאשם, השירות אינו מציע העמדה במבחן, אך עומד על הצורך בענישה שתהא מחד גיסא קונקרטי וחינוכית-הרתעתית, ומאיך גיסא תחזק את החלקים החיוביים והמתפקדים בחייו ובאישיותו של הנאשם - של"צ בהיקף נרחב של 350 שעות.

6. יש לזקוף לזכות הנאשם גורמים כבדי משקל:

- א. היעדר עבר פלילי;
- ב. אורח חיים נורמטיבי וחיובי, שיש עמו תרומה לחברה;
- ג. הודאה ונטילת אחריות;
- ד. מאמצי שיקום, המתבטאים בעיקר בהפסקת השימוש בסם;
- ה. חלופי הזמן, במהלכו לא הסתבך הנאשם בעניין נוסף;

7. יש לקבוע אפוא את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם: חיוב בשל"צ והטלת עיצום כספי בעין ישרתו את הצורך בענישה קונקרטי, ואילו מאסר מותנה והתחייבות ישרתו את הצורך בהרתעה. שעות השל"צ תצומצמנה לעומת ההיקף הנרחב שהומלץ ככל הנראה באיזון לביטול ההרשעה.

סוף-דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום, שלא יעבור עבירת סם שהיא פשע;

ב. קנס בסך 1,000 ₪ או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשני תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, שהראשון שבהם לא יאוחר מיום 1.1.18, וכשמחדל או עיכוב באחד התשלומים יעמיד מלוא הסך לפירעון מידי;

ג. התחייבות בסך 1,000 ₪ למשך שנתיים מהיום, שלא יעבור עבירת סם מכל סוג. לא תיחתם ההתחייבות, יאסר הנאשם למשך חודש ימים;

ד. 240 שעות של"צ, בהסכמת הנאשם, שהוזהר כי אי-ציות להוראות שירות המבחן או הממונים במקום השל"צ, יוביל להשבת התיק לבית המשפט ולהטלת עונש חלופי נוסף. הנאשם מחויב במסירת בדיקות שתן לפי הוראות שירות המבחן. שירות המבחן יגיש תוכנית של"צ לאישור למועד דיון הנקבע עתה ליום **17.1.18** שעה 08:30, והנאשם מוזהר בדבר חובת התייצבותו לדיון. אם תגיע התכנית קודם לדיון - תאושר על-הכתב והצדדים יופטרו מהתייצבות;

הוראות נלוות:

- א. מוצגים: סמים וכלי גידול יושמדו. כל מוצג אחר, פרט לכסף, יועבר להחלטה פרטנית של קצין משטרה;
- ב. עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן;
- ג. אם הפקיד הנאשם כסף בתחנת המשטרה, או בתיק קשור, יושב לו הפיקדון. הנאשם יוכל לבקש מהמזכירות להעביר פיקדון לזכות הקנס, ולקבל היתרה;

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ט' כסלו תשע"ח, 27 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.

[1] צ"ל 650, ככל הנראה טעות סופר;